

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

3. Quo jure usuræ sint prohibitæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

seu uneia ipsius assis, & diximus enim centesimam usuram esse aitem usuratum. Aliæ dicuntur Tuentes, & sunt tercia pars centesimæ, quæ sollicit pro centum quorū annis quatuor reddunt, l. 7. §. qui autem De amīnistrat interum, l. 3. in fine D. Ad. Eusebiām Aliæ Besales, quæ sunt dant centesimæ partes, quando pro centum pendant ut octo annūc, d. l. Eos. Aliæ semilles, quæ sunt dimid. pars centesimæ, & quilibet anno sex pro centum reddunt, d. l. Eos l. Almon. 30. D. de adīmon. legatis. Sunt item aliae Quincunxes, quæ quintam centesimæ redunt, nēmpe quinque pro centum quilibet anno. Cum quidam 17. in pīne D. De usuria. Aliæ Quadrages, cum tres quorū annis solvuntur, l. Librio 2. §. + D. de annis & mensuris legat. Aliæ Septentes, cum septem, aliæ Dodantes, cum novem; aliæ Dextunes, cum decem præstantur ita tamen ut quatenus in specie sua excedunt, revocentur ad modum à Justiniano præscriptum in d. l. Eos.

§. III.

Quo jure usuræ sint prohibitæ.

1. 2. 3. Prohibita sunt jure divino, naturali & Canonico
4. Iure Civili quatenus permitta.
5. Iure Justiniane posteriori non esse prohibitas.
6. Anatoeismus id est usuraria sublata à Justiniano.
7. Fœnus nauticum jure Canonico non omnino improbatum.

Quæritur hic de solis lucratoris: nam compensatoriaz quibus venit omnia, quod abest, sive ratione damni emergentis, sive ratione lucri cessantis, & punitoriaz non sunt aliquo jure prohibitæ, dummodo res ex veritate geratur, nec quidquam sit in fraudem usuratum. Et proinde requiritur, ut in punitoriis debitior verè sit in culpa, non solvendo; pœna sit moderata, iuxta mensuram culpæ, & insuper ut mora sit notabilis; in quo tamen spectanda negotii qualitas & mos provinciæ. At verò lucratorias prohibitas esse satis constat ex Clement. unica §. ult. b. t. & ex variis Scripturæ locis: Ideoque scilicet dubitatur, quo jure sint prohibitæ.

1. Et quidem primò prohibitas esse de Jure divino, tam veteri quam novo, patet ex cap. Quia in omnibus 3. & seq. 3. h. t. Item Psal. 14. in quo dicitur eum, qui pecuniam suam non deridat usuram, habitur in monte sancto Domini, à contrario leuis, & Ezechiel 18. ubi dicitur de eo, qui dederit ad usuram, quod non vivet. Et in novo Testamento, ex verbis Christi citatis Luca 6.

Nec obstat illud Deuter. 28. Non fœneraboris fratrius ad usuram pecuniam, nec fruges nee quamlibet rem alienam, quasi ab infidelibus usuras ex-gerebileat: quia dicendum, solum fuisse pecunias usuras erga infideles, vel majoris malitie evitandi causa, ne fratres suos usuris exhaustirent, vel quia infideles erant hostes Justorum, quos proinde poterant tribus suis, sive artificio sive aliter privare.

2. Secundò prohibitas esse Jure naturali constat eo, quod contra jus naturale sit, nem̄ bis seu dupli pretio vendatur, & ut vendatur, quod non est vendentis, sed emporis, jam autem qui usuras accipit, vel eas accipit, pro sorte, & sic pro eadem re accepit duplex pretium, nēmpe summam sorti æqualem, & insuper usuram: vel accipit pro usu sortis, & sic vendit alteri usum rei non suæ, sed ipsi 15. ut natum, & consequenter usus rei. Addit. quod hil sit in mutuo, pro quo lucrum possit exigiri ultra sortem principalem: quandoquidem usus rei mutuata non distinguitur à substantia rei, si alius ratio spectetur. quia usus illius est alienio, & quasi consumptio substantiæ, ideoque non potest pro ulo & pro substantia accipi distinctum pretium. Vide Covar. 3. Variar. res. sol. c. 1.

3. Tertiò, esse similiter prohibitas Jure Canonico patet ex XII. 9. 3. & 4. & hoc tit. Decretal. eodemque in 6. & in Clement.

4. De Jure Civili res non est ita expedita. Nam in primis de jure Digest. & Cod. permislas fuisse usuras, dummodo immodiæ non essent, docet Covar. d. loco: & patet ex l. Placit. 26. & dubiis seq. D. h. t. l. Eos, & dubiis seq. Cod. eod. l. Letta 40. D. de reb. cred. diversas tamen pro diversitate personarum & temporum. Nam centesimas fœnerari potuisse deprehendit ex d. l.

PPP

ex d. l.

ex d.l. Le^a & l. Si promutua Cod Sicutum petatur. Verum Justinianus in d.l. Eos Cod. b.t. rem ad equestris proportionem reducens, centesimas permisit dumtaxat in trajectitia pecunia, id est quæ mare traiicenda est periculo mutuantis, quæ ideo usuræ nauticæ & foenus nauticum appellantur; personis vero illustribus trientes concessis; bessales mercatorib[us], & iis solum, qui præter ergasteris, id est officinis operarum; semisses denique reliquis personis, præter nominatas.

5. Verum dubitatur, an eodem jure permisæ fuerint usuræ, tanguam licet, ut existimant quidam, eo arguento, quod ad eas exigendas concessa fuerit actio, si modò per stipulationem de iis convenisse, ut patet ex l. 1. & 2. & alius Cod. cod. an verò ob bonum publicum dumtaxat, ad evitanda majora mala, sicut permittuntur lupanaria. Rursus controvertitur, an posterior jure Justinian. concessio non sit revocata. Revocata existimant quidam, quia in l. 1. Cod. De summa Trinit. fateatur Justinianus se velle vivere secundum legem beati Petri Romanis traditam: & in Novel. de Ecclesiastulis in prime. approbet quatuor Consilia generalia, Nicenum, Constantinopolitanum, Ephesinum & Chalcedonensem, præcipiens observari sacras sanctiones eorumdem. Constat enim in Concilio Niceno expressè prohibitas & damnatas esse usuræ, can. Quoniam Distinct. 47. ita Gutierrez lib. 2. Can. Quest. cap. 18. n. 7. & 8. Verum non plane sublatas esse, alii existimant, quasi dictum Concilium loquatur tantum de Clericis, nee ad laicos pertineat: & tam d.l. 1. quam approbatio Justiniani tantum intelligatur quoad materiam fidei Catholicæ non etiam quoad ea, quæ idem Imp. aliis legibus statuerat. Quibus accedit, quod ex d. Novel. constet, certo modo usuræ esse permisas: & in Novel. 130, permittantur usuræ nauticæ.

6. Sustulit tamen Justinianus in l. ult. Cod. b.t. omnem anatoxismum, id est usuræ usuratum, quæ nascuntur ex eo, quod usuræ nondum soluta annuncientur sorti, & pariant similiter lucrum; quod rursus adiicitur, & parit lucrum aliud, & sic in infinitum.

Cæterum omnes leges civiles, quatenus usuræ approbant, & actionem ad eas exigendas

concedunt, sunt per jus Canonicum correctæ & damnatae, tanquam illicitæ, ut paucis ex plurimis Canonibus. Quinimò excommunicantur Judices, cogentes ad eam solutionem; Climenti, usica eodem.

7. Observandum tamen, quamvis jus Canonicum u' uras, ut illicitas, improbat: & in e Naviganti ult. b. t. rescibat Pont. censendum esse usurarium eum, qui naviganti vel eunii ad ovidinas certam mucuat pecunia quantitatam, pro eo, quod suscepit in se periculum, recepturus aliquid ultra fortem: tamen per hoc indissimè non improbat fœnus nauticum. Etenim vel improbat ibi Pont. censes dumtaxat, quæ jure Civili in pecunia trajectitia permittebatur; vel de eo loquitur, qui solebat alii ei naviganti mutuare pecuniam, quam suscipiendo in se periculum, lucri alicuius capienda causa: cum enim tun clucrum principaliter intendatur, & proveniat ex mutuo, erit verè usurarium. Secus dicendum, ubi sponte debitor cum credito convenit, ut is suscipiat in se periculum, constituta certa mercede periculo proportionata: idem licitum esse docet Covar. d.l. 3. Variar. resol. c. 2. n. 5.

§. IV.

De poenis usurariorum.

1. 2. Tenentur omnes usurarii ad restitutionem, ut iam mentales.
3. Etiam si juris debitor non repetiturum.
4. Etiam criminaliter puniri possunt.
5. Sunt infames: sunt excommunicandi, suspendendi ab officio.
6. Non habent testamenti facionem &c.

1. Cum usuram dixerim proximam esse tapinx, can. Si quis usuram XVI. q. 4. usuratasque accipere jure divino, naturali, & humano restitutum sit: nec dimittatur peccatum, nisi restituatur ablatum, cap. Cum tu 5. hoc tit. tenetur in primis omnes usurarii, tam reales quam mentales, tam occulti quam manifesti, ad restitutionem usurarum: eriam Iudæi, c. Peccatibilem 12. & c. penult. b. t. Ea que obligatio trahit & ad hæredes eorum, pro parte hæreditaria d. c. Cum tu, c. Tha nos 9. b. t. Quin imò licentib[us] ad eos pervenerit, tamen satisfacere compellunt.